

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/88/86/96

OPINIE O PODATKU DROGOWYM

KOMUNIKAT Z BADAŃ

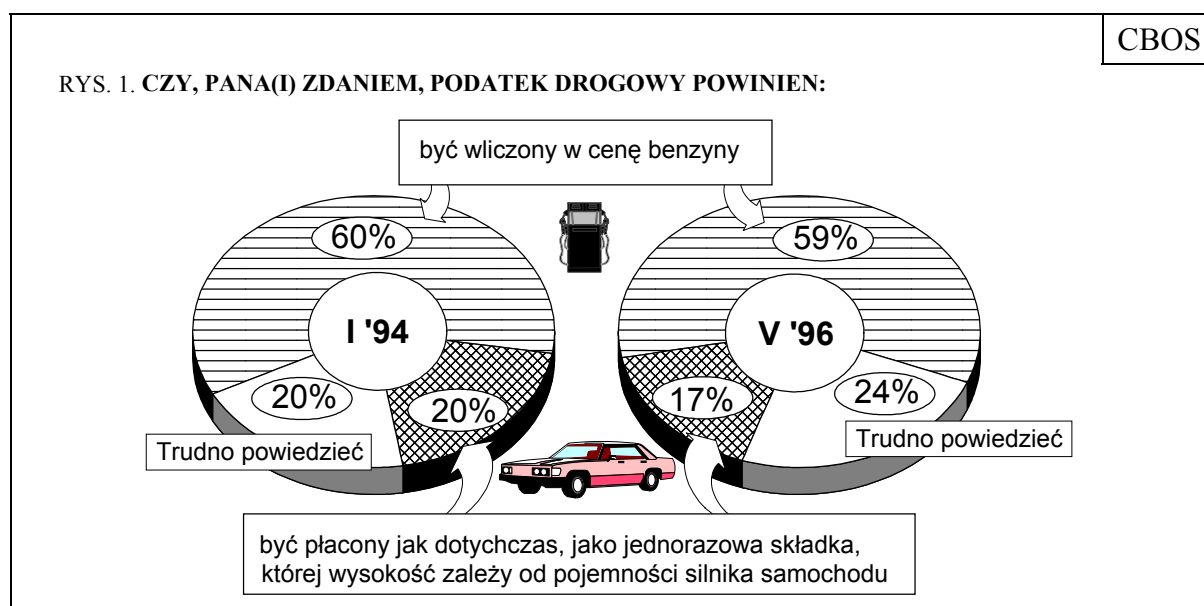
WARSZAWA, CZERWIEC '96

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Ostatnio coraz częściej mówi się o zasadniczej zmianie koncepcji podatku drogowego, jednak dopiero w tym roku przygotowany projekt zmian wpłynął do Sejmu. W majowym sondażu zapytaliśmy respondentów, niezależnie od tego, czy mają samochód czy też nie, o zdanie na temat zmiany zasad płacenia podatku drogowego¹.

Obecnie podatek drogowy jest jednorazową składką płaconą przez właścicieli samochodów do kas urzędów gmin. Jego wysokość zależy od pojemności silnika, a nie od liczby przejechanych kilometrów, tak więc właściciele małych aut płacą niewielkie sumy, a właściciele dużych - znacznie więcej (nawet kilka milionów starych zł). Zdaniem wielu kierowców, rozwiązanie to preferuje posiadaczy samochodów małolitrażowych, a jest restrykcyjne dla właścicieli dużych aut. Według nowych zasad podatek drogowy byłby wliczony w cenę paliwa - tak jak w krajach zachodnich.

Z sondaży przeprowadzonych w ostatnich dwóch latach wynika, że opinie o zasadach płacenia podatku drogowego są stabilne, w porównaniu ze styczniem '94 nie odnotowano zmian istotnych statystycznie.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (72) przeprowadzono w dniach 9-13 maja '96 na 1152-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności Polski.

Większość badanych (59%) opowiada się za wprowadzeniem nowych zasad płacenia podatku drogowego i przychyliła się do propozycji zmian polegającej na wliczeniu go w cenę benzyny. Ponad trzykrotnie mniej (17%) ankietowanych uważa, że podatek ten powinien być płacony według dotychczasowych zasad, tzn. jako jednorazowa składka, której wysokość zależy od pojemności silnika samochodu.

Podobnie jak dwa lata temu, za zmianą zasad podatku drogowego znacznie częściej opowiadają się posiadacze samochodów (71%) niż ci, którzy ich nie mają (47%). W ciągu ostatnich dwóch lat w grupie respondentów mających samochód zmalała (o 6 punktów) liczba zwolenników utrzymania dotychczasowego podatku drogowego, jednocześnie dwukrotnie zwiększyła się liczba osób, które nie mają wyrobionego poglądu na ten temat.

Ciekawe, że odsetek posiadaczy samochodów popierających zmianę koncepcji podatku drogowego pozostał na tym samym poziomie.

Tabela 1 w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, podatek drogowy powinien być:	Wskazania respondentów			
	mających samochód		nie mających samochodu	
	I '94	V '96	I '94	V '96
– płacony jak dotychczas , jako jednorazowa składka	21	15	18	18
– wliczony w cenę benzyny	72	71	49	47
Trudno powiedzieć	7	14	33	35

Wszystkim respondentom zadaliśmy pytanie otwarte, prosząc o uzasadnienie opinii o podatku drogowym, aby poznać ich argumenty za zmianą zasad jego płacenia lub przeciw. Odpowiadali na nie zarówno zwolennicy płacenia podatku w dotychczasowej formie - jako jednorazowej składki, jak i osoby opowiadające się za podatkiem wliczonym w cenę benzyny.

Tabela 2

w procentach

Argumenty zwolenników płacenia podatku drogowego w dotychczasowej formie - jako jednorazowej składki	Wskazania respondentów według terminów badań	
	I '94	V '96
Lepsze, korzystniejsze rozwiązanie - „dobrze jest jak jest” - ogólnie	18	19
Wzrośnie cena benzyny - ogólnie	13	12
Stary podatek jest wygodniejszy - „płacisz raz i masz spokój”	16	11
Jest to bardziej sprawiedliwe i uczciwe - po równo	5	10
Wzrośnie cena benzyny i w związku z tym nastąpi wzrost wszystkich cen	10	7
Nowy podatek będzie droższy dla osób, które dużo jeżdżą samochodem	14	5
Nowy podatek niekorzystny dla posiadaczy ulg - inwalidów, emerytów	5	3
Pieniądze nie trafią tam, gdzie powinny - na bałaganie ktoś skorzysta	5	2
Inne odpowiedzi	11	21
Trudno powiedzieć	3	10
		(N=190)

Badani, którzy preferują dotychczasowe zasady płacenia podatku drogowego, najczęściej uważają, że są one dobre, korzystne i nie chcą żadnej zmiany - „dobrze jest jak jest” (19%). Innym dość często pojawiającym się uzasadnieniem, a tym samym argumentem przeciw zmianie zasad płatności podatku drogowego, jest obawa o wzrost ceny benzyny (12%) oraz niepokój o jednoczesny wzrost wszystkich cen (7%).

Część zwolenników dotychczasowych zasad płacenia podatku drogowego uzasadnia swoje zdanie przyzwyczajeniem do takiej formy płatności i wygodą - „płacisz raz i masz spokój” (11%).

W porównaniu ze styczniem '94 znacząco zmniejszył się (o 9 punktów procentowych) odsetek osób przekonanych, że nowy podatek będzie wyższy (w domyśle niekorzystny) dla tych, którzy dużo jeżdżą samochodem.

Tabela 3

w procentach

Argumenty zwolenników płacenia podatku drogowego wliczonego w cenę benzyny	Wskazania respondentów według terminów badań	
	I '94	V '96
„Więcej jeździsz, więcej płacisz”	83	80
Płacenie podatku będzie powszechne, obejmie ruch tranzytowy, TIR-y, turystów	5	5
Płacenie podatku będzie powszechne - więcej na utrzymanie dróg	4	5
Wygodniejsze - nie trzeba stać w kolejkach	3	4
Tak być powinno - tak jest wszędzie	1	1
Inne odpowiedzi	2	4
Trudno powiedzieć	2	1
		(N=678)

Argumenty zdecydowanej większości (80%) badanych postulujących włączenie podatku drogowego w cenę paliwa nie uległy zmianom w ostatnich dwóch latach i koncentrują się wokół zasady - „więcej jeździsz, więcej płacisz”. Do najczęściej przytaczanych uzasadnień należało przekonanie, że byłaby to zasada sprawiedliwa, podkreślano także fakt, że ci, którzy dużo jeżdżą, niszczą drogi, a zatem powinni w większym stopniu pokrywać koszty ich eksploatacji.

Podsumowując, można stwierdzić, że w ciągu ostatnich dwóch lat nie zmieniły się preferencje respondentów dotyczące podatku drogowego. W większości popierają oni wprowadzenie podatku wliczonego w cenę benzyny. Zwolenników tego rozwiązania jest znacznie więcej w grupie właścicieli samochodów (71%) niż wśród osób nie mających aut (47%).

W porównaniu ze styczniem '94 nie zmieniła się znacząco argumentacja badanych opowiadających się za zmianą płacenia podatku drogowego, jak i tych, którzy są przeciw niej. Oponenti najczęściej uzasadniają swoje stanowisko niechęcią do jakichkolwiek zmian i obawą przed wzrostem cen benzyny, natomiast zwolennicy - akceptacją zasady: im więcej jeździsz (niszcząc przy tym drogi i środowisko), tym więcej płacisz.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. piłskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy, Pana(i) zdaniem, podatek drogowy powinien: 1 - być płacony jak dotychczas, jako jednorazowa składka, której wysokość zależy od pojemności silnika samochodu; 2 - podatek ten powinien być wliczony w cenę benzyny

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	17	59	24	1151
Płeć				
Mężczyźni	17	70	13	544
Kobiety	16	49	34	606
Wiek				
do 24 lat	21	58	21	178
25-34	15	72	13	212
35-44	18	70	12	256
45-54	14	63	23	182
55-64	18	53	28	160
65 lat i więcej	12	29	59	163
Miejsce zamieszkania				
Wieś	17	54	30	425
Miasto do 20 tys.	12	57	30	112
od 21 do 100 tys.	19	60	21	251
101-500 tys.	13	68	19	196
501 tys. i więcej mieszk.	20	63	17	167
Region				
Północny	17	65	18	140
Zachodni	13	63	24	121
Środkowo-zachodni	16	62	22	170
Środkowy	18	60	22	230
Wschodni	23	51	26	142
Południowo-wschodni	18	47	35	159
Południowo-zachodni	11	66	23	189
Wykształcenie				
Podstawowe	15	42	43	368
Zasadnicze zawodowe	19	65	16	303
Średnie	18	65	17	377
Wyższe	8	82	10	104
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	5	88	7	90
Prac. umysł. niż. szczebla	15	69	17	122
Pracownicy fiz. - umysł.	25	68	7	67
Robotnicy wykwalifikowani	20	74	6	102
Robotnicy niewykwalifik.	19	62	19	66
Rolnicy	21	53	25	80
Prywatni przedsiębiorcy	19	73	8	44
Bierni zawodowo				
Renciści	19	41	41	155
Emeryci	14	43	43	204
Uczniowie i studenci	21	55	24	70
Bezrobotni	12	65	23	77
Gospodynie domowe i inni	16	59	26	70
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	15	71	13	140
Sektor państwowy	15	75	11	128
Sektor prywatny	19	68	13	223
Spółdzielczość	10	87	3	33
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	20	50	30	220
151 - 225	14	58	28	209
226 - 325	16	60	24	287
326 - 425	19	62	19	182
Powyżej 426 zł	14	69	16	180
Ocena własnych war. mater.				
Złe	18	52	31	375
Średnie	18	59	23	505
Dobre	13	70	17	271
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	17	47	36	83
Raz w tygodniu	17	58	25	668
Kilka razy w roku	17	61	21	300
W ogóle nie uczestniczy	8	71	21	98
Poglądy polityczne				
Lewica	15	68	17	255
Centrum	21	64	15	286
Prawica	16	65	19	312
Trudno powiedzieć	14	41	44	296